

ODLUKE DOMAĆIH SUDOVA I DRUGIH ORGANA

VRHOVNI SUD SRBIJE
Revizija br. Prev. 102/88
od 19. 09. 1988. godine

Veće: Dragoslav Veljković, predsednik, Ljubomir Vukotić, Borislav Čolić,
Stojimir Novaković i Aleksandar Bojović

ODGOVORNOST ŽELJEZNICE ZBOG POGREŠNOG OZNAČAVANJA KONTEJNERA

Tuženi — željeznica pogrešno je označio kontejnere koje je prevezio od Titovog Užica do Kopra, gde ih je preuzeo špediter i uputio za SAD onako kako su označeni — Tužilac traži naknadu štete od tuženog — Tužba nije preuranjena jer tuženi nije priznao svoju obavezu, već ju je osporavao — Odgovornost špeditera ne postoji jer je on primio robu od tuženog i dalje je prosledio onako kako je označena i upućena — Šteta za tužioca je nastala radnjom radnika tuženog koji je pogrešno označio kontejnere i bez značaja su navodi tuženog da se šteta nije desila na putu od Titovog Užica do Kopra — Prilikom utovara robe u Titovom Užicu radnici tužioca nisu imali obavezu da prisustvuju etiketiranju kontejnera i vagona, već je to bila obaveza tuženog — Zatezna kamata na glavni dug dosuđena je od dana dospelosti — Kamata od dana presuđenja se utvrđuje samo onda kada je u parnici neizvesno koliki je obim štete i kada on presudom treba da se utvrdi.

Tužilac je u tužbi naveo da je sa tuženim kao prevoziocem (željeznica) zaključio ugovor o prevozu robe. Tuženom je predao jedan kontejner mesingane žice za kupca iz Detroita, a drugi kontejner mesingane žice za kupca iz Los Anđelesa. Tuženi je kao prevoziocem bio dužan da robu preveze od Sevojna do luke ukrcaja Kopar i da je preda špediteru, koji će robu otpremiti kupcima u SAD.

Tužilac je prilikom predaje robe tuženom uz otpremnice priložio i odgovarajuće kartice na kojima je tačno naznačio koju robu treba utovariti u odgovarajući kontejner.

Međutim, tuženi je pogrešno označio kontejnere, te je kontejner koji je bio namenjen kupcu u Detroitu upućen kupcu u Los Angeles i obrnuto. Kupci su izvršili reklamaciju. Rešavajući reklamaciju, tužilac je pretrpeo štetu.

Tuženi je u svojoj odbrani naveo da je tužba preuranjena, jer je tužilac bio dužan da se najpre tuženom obrati pismenim putem sa zahtevom za naknadu štete. Zatim je istakao da je robu predao špediteru u Kopru i da je špediter kriv što nije izvršio kompletan pregled dokumentacije. Takođe je naveo da su prilikom utovara robe u Sevojnu prisustvovali predstavnici tužioca, te da su oni bili dužni da prilikom utovara provere da li je roba pravilno utovarena. Tuženi je predložio da se tužbeni zahtev odbije.

Okružni privredni sud u Titovom Užicu konstatovao je da među strankama nije sporno da su zaključili ugovor o prevozu robe, da je tužilac predao tuženom dva kontejnera mesingane žice, da su kontejneri pogrešno usmereni i da je došlo do reklamacije kupaca i štete na strani tužioca, čija visina nije sporna.

Među strankama je sporno da li je tužba preuranjena, da li je špediter odgovoran za štetu i da li je za štetu kriv tužilac ili tuženi odnosno da li ima podeljene odgovornosti.

Sud je utvrdio da tužba nije preuranjena, jer se tužilac obraćao pismenim putem direktoru tuženika dopisima od 07. 11. 1985. i 10. 12. 1985. godine i dobijao odgovore, te se ta prepiska može upodobiti reklamaciji predviđenoj u članu 77. Zakona o ugovorima o prevozu u željezničkom saobraćaju.

Po oceni suda, za nastalu štetu nije odgovoran špediter, jer je on primljenu robu od prevozioca (ovde tuženi) prosledio onako kako je označena i upućena.

Za nastalu štetu utvrđena je isključiva krivica tuženog. Predstavnici tužioca su prilikom utovara bili prisutni da bi pazili da se roba pravilno utovari i spakuje da ne bi došlo do oštećenja u prevozu, a ne da bi sudelovali u lepljenju etiketa na kontejnerima i vagonima, već su to radili isključivo radnici tuženog. Pored iznosa glavnog duga, tuženi je obavezan da plati tužiocu i zateznu kamatu po stopi propisanoj odlukom SIV-a počev od dospelosti do isplate, kao i troškove spora.

Viši privredni sud Srbije odbio je presudom Pž. 4730/87 od 11. 11. 1987. godine žalbu tuženog i potvrdio prvostepenu presudu, te obavezao tuženog na plaćanje troškova postupka.

Pravosnažnu presudu donesenu u drugom stepenu, tuženi je pobijao revizijom pred Vrhovnim sudom Srbije.

Vrhovni sud Srbije je odbio reviziju tuženog kao neosnovanu. Smatra da je pobijanim presudama pravilno primenjeno materijalno pravo kada je

zahtev tužioca usvojen i tuženi obavezan da mu plati štetu u dosuđenom iznosu.

Prema utvrđenom činjeničnom stanju u prvostepenom postupku, tužilac je kao pošiljalac zaključio ugovor o prevozu predmetne robe sa tuženim kao prevoziocem i robu mu uredno predao na utovar radi prevoza. Ovakav ugovor je u skladu sa odredbom člana 648. Zakona o obligacionim odnosima. Od momenta prijema robe tuženi je prema utvrđenim činjenicama kao prevozilac u smislu člana 653. ZOO bio dužan da robu tužioca uredno utovari i otpremi određenoj firmi u Detroit i Los Angeles. Prema nespornoj tvrdnji tužioca učešće njegovih radnika prilikom utovara imalo je svrhu samo radi nadzora da se ne utovari oštećena roba i da se utovari roba odgovarajuća po porudžbini, tako da radnici tužioca nisu bili u obavezi da prisustvuju prilikom etiketiranja utovarene robe, što je vršio radnik tuženog.

S obzirom da je do neuredne isporuke robe došlo greškom baš zbog neadekvatnog etiketiranja kontejnera, a etiketiranje je obaveza tuženog kao finalni elemenat ugovora, onda je nesumnjivo da tuženi nije postupio u skladu sa navedenom zakonskom odredbom iz člana 653. Ovo je imalo za posledicu nastanak štete kod tužioca u posebnim izdacima, koji nisu bili predviđeni, tako da to sada čini pravni osnov objektivne odgovornosti tuženog u smislu člana 170. st. 1. ZOO.

Nisu relevantni revizijski navodi tuženog da je on uredno prevezao i predao robu primaocu špediteru u Koprnu, da na prevoznom putu od Titovog Užica do Koprna tužilac nije pretrpeo štetu, da su svi troškovi i štete nastali posle predaje robe primaocu, da je primalac robe bio dužan da izvrši pregled robe odnosno da sravni sadržinu kontejnera sa propratnim dokumentima, a on to nije učinio, pa nije bilo reklamacije. Ovo zbog toga što nijedna navedena okolnost ne utiče na oslobađanje odgovornosti tuženika, koja je zakonska i nastala je isključivo zbog nepažnje njegovih radnika. Svim je izvesno da do štete ne bi došlo da je označavanje kontejnera pravilno izvršeno, tako da se štetne radnje ne mogu dovesti ni u kakvu uzročnu vezu sa radnjama tužioca prilikom predaje robe na utovar tuženom.

Uostalom, ovakvim revizijskim navodima napada se činjenično stanje utvrđeno u prvostepenom postupku, što je protivno odredbi člana 385. st. 3. ZPP.

Nisu osnovani revizijski navodi kojim se ukazuje da je tužba preurnjena, što je cenio i drugostepeni sud u pobijanoj presudi, a date razloge prihvata i Vrhovni sud kao potpune i osnovane. Naime, tuženi nije priznao svoju obavezu, već ju je osporavao. Otuda bi taj navod bio od uticaja samo u onoj situaciji da je tuženi odmah posle podnošenja tužbe priznao tužbeni zahtev, što ne stoji.

Pravilna je i odluka o kamati.

U konkretnom slučaju se kamata dosuđuje od dana dospelosti tužiočevog potraživanja. Zbog toga su neosnovani revizijski navodi da tužiocu pri-

pada kamata od dana presuđenja. Kamata od dana presuđenja se utvrđuje samo onda kada je u parnici neizvesno koliki je obim štete i treba da se presudom utvrdi.

Zoran Ećimović

Summary:

LIABILITY OF THE RAILWAY FOR WRONG LABELLING OF CONTAINERS

The goods were transported by railway from an inland point to a seaport, where they were handed over to a freight forwarder who continued the transportation by sea. The railway made a mistake in labelling the containers. The freight forwarder consigned the containers according to this labelling, which caused damage to consignor-claimant.

The claimant brought an action against the railway claiming indemnity. The defendant objected that the action was brought too early, i.e. that the claimant had first to seek indemnification directly from the defendant. He further objected that the freight forwarder was responsible because he did not control the goods and the documents, and also the claimant himself, because his representative assisted the loading.

Both the Higher Commercial Court of Serbia and the Supreme Court of Serbia confirmed the first-degree decision determining that the damage was caused by the defendant's employees who wrongly labelled the containers. Labelling of containers was their duty and not the duty of the claimant. Overdue interest was awarded from the moment when the claim became due and payable, and not from the day when the judgment was rendered.